

Nationale
Opera
&
Ballet

De Nationale Opera

Peter Grimes

Benjamin Britten

Inhoud | Content

In het kort	6
Het verhaal	9
Tijlijn	10
Benjamin Britten over het ontstaan van <i>Peter Grimes</i>	13
Het compositieproces van <i>Peter Grimes</i>	17
Interview met regisseur Barbora Horáková Joly	21
De muziek van <i>Peter Grimes</i>	25
De zondebok	28
Biografieën	30
Productieteam	38
Colofon	50
English	
In a nutshell	44
The story	47

Scan the QR code to read this
programme book in English

Benjamin Britten

Voorstellingen

6, 9, 13*, 15, 18 en 22 oktober 2024

19.30 uur / *14.00 uur

Locatie

Nationale Opera & Ballet

Duur

2 uur en 50 minuten, inclusief een pauze na het eerste bedrijf

Deze voorstelling wordt gezongen in het Engels en in het Nederlands en Engels boventiteld.

Benjamin Britten
1913-1976

Nieuwe productie

Peter Grimes

Opera in drie bedrijven en een proloog,
gebaseerd op het gedicht *The Borough* van
George Crabbe

Wereldpremière

7 juni 1945

Muzikale leiding

Lorenzo Viotti

Regie

Barbora Horáková Joly

Decor en kostuums

Eva-Maria van Acker

Licht

Sascha Zauner

Video

Tabea Rothfuchs

Dramaturgie

Niels Nuijten

Peter Grimes

Issachah Savage

Ellen Orford

Johanni van Oostrum

Captain Balstrode

Leigh Melrose

Auntie

Helena Rasker

Niece 1

Thembinkosi Slungile Magagula

Niece 2

Sophia Hunt*

Bob Boles

Lucas van Lierop

Swallow

James Platt

Mrs. Sedley

Claire Barnett-Jones

Rev. Horace Adams

Marcel Reijans

Ned Keene

Will Liverman

Hobson

Sam Carl

Boy (John)

Bruno Ansenk Lopez, Kai Bartak

A fisherwoman

Ruth Willemse**

A fisherman

Sander Heutinck**

A lawyer

Jeroen de Vaal**

Soprano

Sara Pegoraro**

Burgesses**

Peter Arink, Hans Pieter Herman,
Dimo Georgiev, Christiaan Peters,
François Soons, Harry Teeuwen

Dr. Crabbe

Cato Fordham**

* De Nationale Opera Studio

** Koor van De Nationale Opera

Koor

Koor van De Nationale Opera

Koordinator

Edward Ananian-Cooper

Orkest

Nederlands Philharmonisch

In het kort

Origineel kostuumontwerp *Peter Grimes*

Een succesvolle première

Peter Grimes ging in Londen in première in juni 1945, in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog. De opera betekende de definitieve doorbraak van de toen 31-jarige componist Benjamin Britten. Het verhaal is geïnspireerd op het gedicht *The Borough* (1810) dat schrijver George Crabbe baseerde op zijn eigen leven in de kustplaats Aldeburgh. Benjamin Britten en zijn partner Peter Pears zouden zich daar later vestigen en vonden er uiteindelijk hun laatste rustplaats. Nog steeds vindt eens per jaar het Aldeburgh Festival plaats, dat door het stel werd opgericht.

→ Lees meer over het ontstaansproces van de opera op pagina 13.

Benjamin Britten

Benjamin Britten (1913-1976) was een Britse componist, dirigent en pianist. Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste componisten van de 20ste eeuw en droeg bij aan de heropleving van de Engelse opera. Brittens muziek kenmerkt zich door een toegankelijke, maar innovatieve stijl die traditie met vernieuwing combineert. Naast opera's zoals *Peter Grimes* en *Billy Budd*, schreef hij vele orkestwerken, kamermuziek en vocale composities. Zijn levenspartner was de tenor Peter Pears met wie hij ook veel samenwerkte. Ook *Peter Grimes* werd door de twee samen ontwikkeld met Pears als de originele vertolker van de titelrol.

→ Lees meer over het compositieproces van *Peter Grimes* op pagina 17.

Benjamin Britten en Peter Pears in 1970

Foto: Hans Wild

Regisseur Barбора Horáková Joly

Foto: Gerard Collett

Schuldvraag

De opera begint met een rechtszitting waarin onderzocht wordt of Peter Grimes schuldig is aan de dood van zijn leerjongen. Hoewel hij wordt vrijgesproken blijft de beschuldiging hem achtervolgen, waardoor hij naar zijn tragische lot wordt gedreven. Voor regisseur Barбора Horáková Joly staat de schuldvraag centraal. Hoe onterechte beschuldigingen wel degelijk een straf kunnen voortbrengen, maar ook hoe het eigen schuldgevoel ons tot waanzin kan drijven. Zij regisseert tenor Issachah Savage in de uitdagende rol van Peter Grimes. Het geheel staat onder muzikale leiding van Lorenzo Viotti.

→ Lees het interview met regisseur Barбора Horáková Joly op pagina 21.

De zee

Het hardvochtige leven aan de Engelse kust is een grote inspiratie in het oeuvre van Britten. Ook in *Peter Grimes* speelt de zee een grote rol, niet in de laatste plaats in de verschillende 'Sea Interludes' – lyrische instrumentale passages die de verschillende scènes afbakenen. Eens klinkt het als het kalme deinen van de zee, dan weer ontsteekt een muzikale storm vanuit de orkestbak. De Interludes zijn onlosmakelijk met het verloop van de opera verbonden, toch worden ze ook regelmatig als losse concertstukken uitgevoerd.

→ Lees meer over de muziek in *Peter Grimes* op pagina 25.

Tenor Issachah Savage

Foto: Jiyang Chen

Het verhaal

Issachah Savage als Peter Grimes tijdens een repetitie

Foto: Bart Grietens

Proloog

Tijdens een gerechtelijk vooronderzoek wordt visser Peter Grimes verhoord over de dood van zijn scheepsknecht. Hoewel Grimes uiteindelijk niet wordt vervolgd, krijgt hij het advies geen leerjongens meer in dienst te nemen. Grimes protesteert: zonder hulp kan hij zijn brood niet verdienen. De lerares Ellen Orford belooft hem te helpen.

Eerste bedrijf

Als Grimes terugkeert van zee, keren de dorpingen hem de rug toe. Alleen kapitein Balstrode en apotheker Ned Keene zijn bereid hem te helpen. Keene heeft ondanks het verbod een nieuwe scheepjongen voor Grimes geregeld. Ellen Orford gaat mee om de jongen op te halen. Balstrode waarschuwt Grimes voor problemen en suggereert dat hij het dorp beter kan verlaten, maar Grimes wil blijven en genoeg geld verdienen om met Ellen te kunnen trouwen.

In de herberg zoeken de dorpingen beschutting voor een storm. Als Grimes binnenkomt om de nieuwe leerjongen op te halen, valt iedereen stil. Hij begint een monoloog over de kosmos, die als geraaskal wordt afgedaan. Ellen arriveert met John, de nieuwe scheepsknecht, en Grimes neemt hem meteen mee.

Tweede bedrijf

Tijdens de kerkmis ziet Ellen een blauwe plek in Johns hals. Als Grimes de jongen komt halen om te gaan vissen, protesteert Ellen. Er ontstaat ruzie en Grimes slaat haar. De dorpingen besluiten Grimes ter verantwoording te roepen en trekken naar zijn hut. In zijn hut jaagt Grimes John op om zich klaar te maken voor het vissen. Als de dorpingen naderen, stuurt hij de jongen haastig via de rotsen naar beneden. John valt en Grimes klimt hem achterna. De dorpingen treffen de hut leeg aan. Balstrode volgt Grimes.

Derde bedrijf

Tijdens een dansavond in de herberg bespreken Ellen en Balstrode hun zorgen over John. Mrs. Sedley hoort dit en licht de burgemeester in. Er wordt een klopjacht op Grimes gestart.

Grimes dwaalt uitgeput over het strand, geplaagd door angstvisioenen. Balstrode en Ellen vinden hem en Balstrode adviseert Grimes om uit te varen en zijn boot tot zinken te brengen. Een nieuwe dag breekt aan en iedereen gaat weer aan het werk. Het bericht dat in de verte een boot vergaat, wekt geen enkele beroering. Het leven gaat verder, net als de eindeloze beweging van de getijden.

Tijlijn

Benjamin Britten en het ontstaan van *Peter Grimes*

1754

De Engelse auteur George Crabbe, inspiratiebron voor Brittens opera *Peter Grimes*, wordt geboren in Aldeburgh als zoon van een belastingsambtenaar met een voorliefde voor poëzie.

1810

Publicatie van *The Borough*, een lang gedicht dat op realistische wijze het leven van de mensen in Aldeburgh beschrijft. Dit gedicht wordt later het uitgangspunt voor het libretto van *Peter Grimes*.

1913

Benjamin Britten wordt geboren op 22 november in Lowestoft, Suffolk, aan de Oost-Engelse kust, niet ver van Aldeburgh.

1919

Op 6-jarige leeftijd begint Britten met pianolessen en componeert hij voor het eerst.

1930

In september begint Britten met zijn studie aan het Royal College of Music in Londen. In de jaren 1930

wint hij verschillende prijzen met zijn muziek. Britten componeert kamermuziek zoals *Three Divertimenti* voor strijkkwartet en het *Phantasy Quartet* voor hobo en strijkers.

1935

De componist schrijft muziek bij documentaires van GPO Film Unit. In deze periode maakt Britten kennis met de schrijvers Wystan Hugh Auden en Montagu Slater die beiden scripts schrijven voor deze documentaires. Montagu Slater, die bekend stond om zijn communistische sympathieën en zijn linkse politieke engagement, zal later het libretto schrijven van *Peter Grimes*. Bij GPO Film Unit vindt de componist zijn intellectuele thuis: links van signatuur, pacifistisch en gay.

1937

In de lente raakt Britten bevriend met de tenor Peter Pears, met wie hij een levenslange relatie zal beginnen.

1939

Benjamin Britten en Peter Pears emigreren samen naar de Verenigde Staten. Tijdens zijn

Benjamin Britten en Peter Pears

Amerikaanse jaren ontmoet hij Serge Koussevitsky die op dat moment chef-dirigent is van het Boston Symphony Orchestra.

1941

Een artikel over de dichter George Crabbe van E.M. Forster in het tijdschrift *The Listener*, had de interesse van Britten en Pears gewekt. Ze lezen zijn werk en het doet beide kunstenaars verlangen om terug te keren naar hun vaderland.

1942

Kort voor de terugkeer van Pears en Britten in maart komt er een opdracht van Koussevitsky om een opera te schrijven. Tijdens de oversteek naar Engeland werken Britten en Pears een scenario uit voor deze nieuwe opera: *Peter Grimes*.

1945

Op 7 juni is de première van *Peter Grimes* in Sadler's Wells Theatre in Londen.

1946

Op 21 juli gaat Brittens tweede opera *The Rape of Lucretia* in première in Glyndebourne.

1947

De componist en zijn partner vestigen zich in 'The Red House' Aldeburgh aan de Oost-Engelse kust, de plaats waarnaar de handeling van *The Borough*

van George Crabbe verwijst – de inspiratiebron voor *Peter Grimes*.

1948

Britten, Pears en regisseur Eric Crozier richten er het Aldeburgh Festival op. Het oorspronkelijke idee om er een eigen operagezelschap, de English Opera Group, te vestigen, mondt uit in een multidisciplinair festival.

1949 – 1960

In deze jaren componeert Britten onder andere de opera's *Billy Budd*, *Gloriana*, *The Turn of the Screw* en *A Midsummer Night's Dream*.

1962

Britten creëert *War Requiem*: Een kapitaal werk dat zijn pacifistische oriëntatie representeert.

1973

Britten ondergaat een hartoperatie. Op 16 juni gaat *Death in Venice* in première, de laatste opera van de componist.

1976

Britten overlijdt op 4 december op 63-jarige leeftijd. De componist ligt begraven op het kerkhof van St Peter and St Paul's Church in Aldeburgh, naast Peter Pears, die tien jaar later overlijdt.

Benjamin Britten in zijn werkkamer (circa 1949)

Benjamin Britten over hoe *Peter Grimes* onstond

“Gekleurd door woeste stormen”

In de zomer van 1941, toen ik in Californië aan het werk was, kreeg ik bij toeval een aflevering van *The Listener* in handen die een artikel van E.M. Forster over George Crabbe bevatte. Destijds kende ik Crabbes gedichten nog niet, maar het lezen over hem bezorgde mij zo'n sterke heimwee naar Suffolk – waar ik altijd had gewoond – dat ik op zoek ging naar zijn werk, en ik begon met het lezen van *The Borough*. [...] Forsters beschrijving van deze 'door en door Engelse dichter' riep bij mij het verlangen op naar de werkelijkheid van die dreigende, opwindende zeekust bij Aldeburgh.

Eerder dat jaar had ik de muziek van *Paul Bunyan* geschreven, een operette op een tekst van W.H. Auden, die een week lang werd uitgevoerd aan de Columbia University in New York. De recensenten sabelden dit werk ongenadig neer, maar het publiek scheen toch wel enig genoeg aan de voorstellingen te beleven. Ondanks alle kritiek wilde ik doorgaan met het schrijven van werken voor het theater. *The Borough* – en vooral het verhaal over Peter Grimes – verschaftte mij een onderwerp en een achtergrond op basis waarvan Peter Pears en ik een eerste ontwerp voor een operascenario trachtten te vervaardigen.

Een paar maanden later was ik aan de Amerikaanse oostkust, waar ik wachtte op een schip

terug naar Engeland, toen er in Boston een uitvoering van mijn *Sinfonia da Requiem* werd gegeven onder leiding van Serge Koussevitsky. Hij vroeg mij waarom ik geen opera had geschreven. Ik legde hem uit dat het opzetten van een scenario, de discussies met de librettist, het plannen van de muzikale opbouw, het componeren van voorlopige schetsen en het schrijven van zo'n duizend pagina's orkestpartituur vrijstelling van andere werkzaamheden vereiste, hetgeen voor de meeste jonge componisten economisch niet haalbaar was. Koussevitsky toonde belangstelling voor mijn plan een opera op Crabbes werk te baseren, al verwachtte ik dat het nog wel enkele jaren zou duren voor ik aan dit werk zou kunnen beginnen. Een paar weken later [...] vertelde hij mij dat hij een opdracht voor de opera had geregeld, ter nagedachtenis aan zijn vrouw, die niet lang daarvoor was overleden.

Meteen na mijn terugkeer in Engeland in april 1942 benaderde ik Montagu Slater. Ik zette hem het plan in grote lijnen uiteen en vroeg hem het libretto voor zijn rekening te nemen. Met discussies, herzieningen en correcties gingen bijna achttien maanden heen. In januari 1944 begon ik met componeren en in februari 1945 was de partituur gereed.

Het grootste deel van mijn leven heb ik pal aan zee gewoond. Mijn ouderlijk huis in Lowestoft keek op

Britten en producent Eric Crozier bij een maquette voor de originele productie van *Peter Grimes* (1945)

Foto: Alex Bender/Getty Images

de zee uit, en mijn jonge jaren werden gekleurd door woeste stormen, die soms schepen naar onze kust joegen en hele stukken van de naburige klippen wegraten. Met het schrijven van *Peter Grimes* wilde ik uitdrukken hoezeer ik door drongen ben van de eeuwige strijd die wordt gevoerd door mannen en vrouwen die voor hun levensonderhoud van de zee afhankelijk zijn – hoe moeilijk het ook is om in het theater aan zo'n universeel gegeven vorm te geven.

Ik ben vooral geïnteresseerd in de problemen van architectuur en vorm in de opera, en ik besloot de Wagneriaanse theorie van de “unendliche Melodie” te verwerpen en te kiezen voor de klassieke praktijk van afzonderlijke nummers, die op welgekozen momenten de emotie van een dramatische situatie kristalliseren en vasthouden. Een van mijn belangrijkste doelstellingen is aan toonzettingen van het Engels die glans, vrijheid en levendigheid terug te geven die sinds de dood van Purcell zo uiterst zeldzaam zijn geworden. De laatste

honderd jaar is het Engelse schrijven voor stemmen overheerst door strenge dienstbaarheid aan het logische ritme van het gesproken woord, ondanks het feit dat de klemtoon volgens de betekenis vaak in tegenspraak is met de klemtoon die de emotionele inhoud vereist. Een goed recitatief zou de natuurlijke intonaties en ritmes van de taal van alledag moeten transformeren in gemakkelijk te onthouden muzikale frasen (zoals bij Purcell). Maar in meer gestileerde muziek moet de componist onnatuurlijke klemtonen niet opzettelijk uit de weg gaan, wanneer de prosodie van het gedicht en de emotionele situatie deze verlangen. Hij moet evenmin bang zijn voor een eigenmachtige behandeling van de woorden, die soms een verlenging vereisen die veel verder gaat dan hun gebruikelijke lengte in de gesproken taal, of een snelheid van voordracht die in een gesprek onmogelijk zou zijn.

Tekst: Benjamin Britten
Vertaling: Frits Vliegthart

Thembinkosi Slungile Magagula en Sophia Hunt als de twee nichtjes

Foto: Bart Grietens

Van libretto naar compositie

Helena Rasker als Auntie

Foto: Bart Grietens

Het compositieproces van *Peter Grimes*

Na de eerste ontwerpen en ideeën voor zijn nieuwe opera, benaderde Benjamin Britten in 1942 de schrijver Montagu Slater. De twee discussieerden veel, over algemene kwesties zoals de benadering van de verschillende personages, en over meer specifieke zaken, zoals de keuze voor bepaalde woorden. Na ongeveer anderhalf jaar was de tekst klaar voor de volgende fase: de compositie.

Het libretto van Montagu Slater confronteerde Benjamin Britten met verschillende uitdagingen. Ten eerste maakte de verdeling van elk van de drie bedrijven van de opera in twee scènes, waarvan de handeling aaneengesloten, bijna-aaneengesloten of gedeeltelijk overlappend was, het voor hem mogelijk om te besluiten om elke akte als een ononderbroken stuk muziek te componeren. Maar omdat er scènewisselingen waren tussen scènes in de eerste en tweede akte, zouden daar tussenspelen nodig zijn. Ook in de derde akte was nog een soort tussenspel nodig om het verstrijken van de tijd aan te geven.

Dan was er nog het probleem van de Proloog. Deze realistische openingsscène geeft de nodige voorgeschiedenis, een uiteenzetting van het thema en introduceert de belangrijkste personages van de opera bij naam. Dit alles gaat echter zo snel en beknopt dat het moeilijk voor te stellen was om dit deel op zichzelf te laten staan. Het was duidelijk dat de Proloog samengevoegd moest worden met de eerste akte. Dit zou nog een

intermezzo met zich meebrengen om de noodzakelijke scènewisseling te overbruggen. Om de structuur van zijn compositie compleet te maken voegde hij daarbij nog voorspelen toe aan de tweede en derde aktes en zijn er in totaal dus zes orkestrale 'interludes'.

Muzikale aanwijzingen

Dan moest hij ook nog rekening houden met het feit dat elke akte van Slaters libretto aanzetten bevatte voor daadwerkelijke geluids- of zangeffecten die 'vanuit het verhaal' komen, in tegenstelling tot de muziek die gecomponeerd moest worden volgens de operaconventie. Zo werkt de eerste scène in de kroeg 'The Boar' toe naar een moment waarop spontaan een lied wordt ingezet door de apotheker Ned Keene, 'Old Joe has gone fishing,' waarna de rest van het gezelschap aanhaakt. In deze scène was het niet alleen belangrijk dat het lied goed uitkwam in zijn context, maar ook om de tegenstelling van storm buiten en de warmte en de gezelligheid binnen goed neer te zetten.

Hier profiteerde Britten van zijn ervaring in het schrijven voor radiodrama. De techniek van het mengpaneel had hem laten zien hoe gevarieerd de mogelijkheden waren om muziek op verschillende niveaus te gebruiken – op de achtergrond, voorgrond of daar tussenin. Met twee of meer verschillende geluidsstromen kan de ene naar de voorgrond worden gehaald, terwijl de andere wordt weggedraaid. Met dit mechanisme in gedachten, besloot hij de storm in volle hevigheid af te beelden in het eerste tussenspel en hem 'uit te faden' zodra het doek opgaat. Het grootste deel van de scène in *The Boar* daarna, is gecomponeerd in een beweeglijke vorm van vrij recitatief, onderbroken door korte fragmenten van de storm die door de deuropening naar binnen raast als verschillende personages van buiten naar binnen komen. Dit biedt dan weer een uitstekende setting voor het lied dat wordt ingezet. Dit 'cross-fading' mechanisme wordt ook gebruikt voor de kerkdienst tijdens het gesprek van Ellen met de nieuwe leerjongen, tijdens de processie naar Peter Grimes' hut en in het laatste bedrijf, waar op de achtergrond een polkaband speelt.

De personages

Sommige critici hebben gesuggereerd dat het koor eigenlijk de hoofdpersoon is in *Peter Grimes*. Maar deze analyse is misleidend. Hoewel de meerderheid van de inwoners van het dorp bekrompen fanatiekelingen zijn, blijven het zeer uitgetekende individuen die alleen worden opgenomen in de algemene gemeenschap wanneer hun persoonlijke gevoelens worden gesmoord door het kudde-instinct – zoals bij de jacht op Peter Grimes. De focuswisselingen waarbij Balstrode, Boles, de Rector, Swallow, Keene, Hobson, Mrs. Sedley, Aunty en haar twee nichtjes soms als individuen – met korte solo's om te zingen – soms als burens en soms als leden van het algemene koor verschijnen, zijn opzettelijk door Slater en Britten ontworpen als een manier om een zekere mate van

karacterisering te verkrijgen. Britten's voornaamste zorg in *Peter Grimes* was om de stemmen van de protagonisten, de minder belangrijke personages en het koor zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen. Dit betekent niet dat de vocale lijnen daardoor eenvoudig en ongecompliceerd zijn, maar dat, met uitzondering van de tussenspelen, het orkest absoluut wordt gebruikt als begeleidingsmiddel, ondergeschikt aan het verhaal.

Wat Peter Grimes zelf betreft: zijn solo's hebben het karakter van monologen en hun constructie is dan ook losser en vaak onsamenhangend. Er is een kloof, die hij niet kan overbruggen, tussen hemzelf en de buitenwereld. Britten heeft veel vindingrijkheid getoond in het vinden van geschikte middelen om deze onaangepastheid in muzikale termen uit te drukken. Peters gestoorde gemoedstoestand leidt niet alleen tot de fragmentarische stijl, maar ook tot een onderbroken beweging in zijn zanglijn en een neiging om grote intervallen te gebruiken die soms zelfs een octaaf overstijgen.

In *Peter Grimes* heeft Britten de grenzen van de opera verlegd door de introductie van nieuwe en stimulerende technieken die hij ontleende aan film en radio. Daarnaast toont hij zich al in zijn eerste opera als een uitzonderlijke vertolker van complexe, psychologische gemoedstoestanden. Ook zijn er vele referenties te ontdekken naar andere opera's en componisten voor hem, maar de originaliteit van het werk blijft onaangetaast.

Tekst: Eric Walter White
Bewerking & vertaling: Niels Nuijten

Koor en solisten tijdens een repetitie

Op zoek naar een dader

Regisseur Barbora Horáková

Foto: Bart Grietens

De opera begint met een rechtszaak. Het hele dorp is uitgelopen om de zaak tegen de visser Peter Grimes bij te wonen. Hij wordt ervan verdacht een rol te hebben gespeeld in de dood van zijn scheepsknecht op open zee. Er is echter geen bewijs of getuige. Hoe ontmoeten wij het titelpersoonage van deze opera?

We zien een man die plotseling in deze realiteit ontwaakt. Zijn gedachten zijn nog op zee, op zijn vissersboot en bij het ongeluk dat zijn scheepsknecht is overkomen. Drie dagen heeft hij op die boot moeten overleven, tussen de stinkende vissen, zonder drinkwater en met het lichaam van het dode kind. Hij is duidelijk getraumatiseerd en het lijkt alsof hij voor zichzelf de situatie probeert te reconstrueren. De schuldvraag komt van twee kanten: van de gemeenschap die hem verdenkt, maar misschien nog wel meer vanuit hemzelf. Schuld is een van de belangrijkste thema's in deze opera. Beschuldigd worden zonder feiten of bewijs: alleen omdat de mensen in het dorp hem vreemd vinden, is Grimes al verdacht.

Peter Grimes was dus al langer een verdacht persoon en nu lijkt er iets gevonden te zijn naar aanleiding waarvan de gemeenschap kan zeggen: 'zie je wel?'

Hij was zeker al een outsider, iemand die door de mensen maar vreemd wordt gevonden. Ik zie hem als iemand die op een andere manier leeft en denkt dan de meesten. Hij denkt na over de sterren en de kosmos en praat erover als een dichter, in taal die ze eigenlijk niet kunnen volgen. Dat

maakt hem voor de massa per definitie al schuldig. Daarnaast moet de tragedie die in deze opera plaatsvindt vaker voorkomen in deze gemeenschap. De jonge jongens die worden meegestuurd op de boten en als hulpjes voor de vissers, worden uit weeshuizen gehaald en in een keer aan het werk gezet. Logisch dat ze zonder goede voorbereiding niet zomaar mee kunnen in de harde zee-manswereld. De dood op zee is iets waarmee in deze gemeenschap wordt geleefd. Toch hebben de dorpingen in de opera een dader nodig, om te proberen om te gaan met de willekeur van het lot.

Wie zijn deze dorpingen, hoe is de dynamiek in deze gemeenschap?

Wat mooi is aan dit werk, is dat Benjamin Britten en de librettist Montagu Slater de mensen van verschillende kanten laten zien. Net zoals in de echte wereld, zijn de mensen in hun opera niet alleen maar slecht of goed. Uiteindelijk zijn ze allemaal bang om de volgende Peter Grimes te zijn. Ze proberen dat te voorkomen door zoveel mogelijk onderdeel te zijn van de massa. Toch geloof ik dat ieder van hen een geheim heeft en een eigen droom die ze willen vervullen. Je ziet hoe ze elkaar steunen maar ook van elkaar profiteren. De apotheker Ned Keene bijvoorbeeld, die de verslaafde Mrs. Sedley steeds aan het lijntje houdt – zij zijn afhankelijk van elkaar. De opera laat de valse moraal van de dorpingen zien: braaf naar de kerk op zondagochtend, om zich daarna weer te misdragen in de kroeg.

Johanni van Oostrum als Ellen Orford en Issachah Savage als Peter Grimes

Foto: Bart Grietens

Hebben Balstrode en Ellen, die zich opwerpen om Grimes te helpen, dan een betere moraal?

Ik denk dat Balstrode begrip heeft voor Grimes, misschien omdat hij zelfs iets soortgelijks heeft meegemaakt. Het klinkt voor mij alsof hij Grimes aanspoort tot bepaalde acties, die hij zelf niet durft te ondernemen. Dit culmineert in zijn laatste advies aan Grimes: dat hij zich beter zelf kan ombrengen, dan door de horde vermoord te worden. Dit zijn de enige gesproken woorden in de opera en voor mij klinkt er bijna een soort jaloezie in door. Alsof hij eigenlijk zichzelf op zee wil ombrengen en verlossen, maar het niet durft. Ellen heeft andere motieven denk ik. We weten dat ze weduwe is en misschien ook een gezin verloren heeft. Ze wil weer terug naar wat ze ooit had en ziet in Grimes de perfecte kandidaat om haar te helpen dit doel te bereiken. Niet voor niets helpt ze mee om de leerjongen te gaan halen en wil ze duidelijk zorg dragen voor het kind. Toch blijkt deze handeling uiteindelijk de motor te zijn van de tragedie en verliest ze eerst de jongen en daarna Grimes.

Een belangrijk element in deze opera, bijna een personage op zich, is de zee. In het verhaal maar ook muzikaal speelt ze een grote rol. De zee brengt het leven – in de vorm van werkverschaffing en voedsel – naar het dorp, maar brengt ook gevaar en de dood. Peter Grimes voelt zich meer thuis op de onstuimige zee dan in de rumoerige kroeg. Op een ander niveau staat de zee in het verhaal ook als metafoor voor de emoties in het verhaal. Dit is duidelijk te merken in de tussenspelletjes die voor elke scène te horen zijn. Op een geniale manier roept Britten hier steeds de gevoelens en de sfeer van de volgende scène op. Van een angstaanjagende storm tot een rustig golfje op een zonnige zondagochtend.

Peter Grimes wordt vaak beschreven als een zeer Engels werk, dat zich ook op een heel specifieke plek afspeelt aan de kust, met lokale gewoontes en gebruiken. Hoe komt het dat dit verhaal toch zo universeel aanvoelt?

Dit vissersdorp staat symbool voor zo vele dorpen, steden of andere soorten gemeenschappen waar

Regisseur Barbora Horáková Joly en Claire Barnett-Jones als Mrs. Sedley

Foto: Bart Grietens

groepen mensen samenleven. Zelf ben ik opgegroeid in Tsjechië en moet ik bij dit stuk denken aan een dorp waar we vaak verbleven met mijn familie. Types als Auntie maar ook de norske mannen in de lokale kroeg roepen bij mij levendige herinneringen op. Ik denk dat iedereen wel zulke associaties heeft. Britten en zijn librettist werken de personages op een overtuigende manier uit. Men profiteert van elkaar, probeert elkaar op te lichten, maar heeft elkaar tegelijkertijd nodig. Iedereen in de groep is bang om de volgende outsider te worden. Die dynamiek tussen de groep en de buitenstaander is van alle plekken en tijden en daarmee blijvend actueel.

Hoe komt het van een, toch vrij officiële, rechtszaak aan het begin van de opera, tot een veroordeling door het volk aan het eind?

De autoriteiten in het dorp – de rechter, de priester – proberen vooral alles rustig te houden. Zij hebben liever geen gedoe. Het liefst is elke dag hetzelfde, eb en vloed, de mannen gaan vissen, de vrouwen blijven thuis. Geen storm, geen ophef. Ik

denk dat dit leven saai is voor de dorpsbewoners, ze zoeken iets om over te roddelen en samen te veroordelen. Binnen de groep trekken mensen de macht naar zich toe en nemen initiatief. Van het een komt het ander, en is er geen weg meer terug: de schuldige moet boeten. Na deze geweldsuitbarsting kabbelt het leven weer voort. Aan het einde van de opera wordt alleen nog opgemerkt dat in de verte een boot vergaat – ‘niets aan te doen.’ Net zoals helden heeft een gemeenschap ook daders nodig, of ze nu echt schuldig zijn of niet.

Tekst: Niels Nuijten

Regisseur Barbora Horáková Joly en Bruno Ansek Lopez als Boy John

Foto: Bart Grietens

De muziek van *Peter Grimes*

Een wereld die opmerkelijk echt aanvoelt

Benjamin Britten werd precies 100 jaar na Verdi en Wagner geboren. Hij wordt beschouwd als de belangrijkste operacomponist van Groot-Brittannië sinds Purcell, en zijn opera's behoren tot de grootste Engelstalige opera's in het hele repertoire.

In zijn muziek zijn invloeden van verschillende componisten die Britten inspireerden te herkennen. Daarin zijn kleurrijke toonschilderingen te vinden geïnspireerd door Ravel en Debussy, modernistische experimenten en dissonanten die doen denken aan Berg en Schönberg, en verbluffende melodieën en grootse koormomenten die hun oorsprong vinden in de grote Italiaanse traditie van Verdi. Uiteraard leidt combinatie van deze inspiraties met het eigen, originele talent van Britten zelf tot de intrigerende werken die nog altijd tot de verbeelding spreken, in dit geval de opera *Peter Grimes*.

De Proloog

Waar veel opera's beginnen met een instrumentale ouverture waarin de belangrijkste muziek-

thema's van de opera worden geïntroduceerd, springt Britten hier meteen in de actie. De opera opent met een proloog in een rechtszaal, waar Peter Grimes wordt ondervraagd door Hobson over de dood van zijn leerjongen. Dit is een gespannen scène die als achtergrond voor de opera dient en de verdenkingen van de gemeenschap over Peter onthult. Wanneer we Peter voor het eerst horen zingen, benadrukt de muziek meteen zijn status als buitenstaander. Het stuwende ritme van Hobsons toespraak staat in schril contrast met de zachte akkoorden die de openingsregels begeleiden: 'Ik zweer bij de Almachtige God dat de getuigenis die ik zal afleggen de waarheid zal zijn...'

Strikte spraakmelodieën

In *Peter Grimes* creëert Britten een wereld die opmerkelijk echt aanvoelt. Niet alleen zijn de personages en het verhaal genuanceerd en uniek, maar de mensen in de opera gaan ook op een realistische manier met elkaar om. Eén manier waarop Britten het realisme van echte spraak in muziek weet te vangen is door het gebruik van monotone melodieën. In meer traditionele opera's vindt de dialoog plaats in recitatief – eenvoudige melodieën waarbij de zanger het ritme op een vrije manier wat kan aanpassen. In *Peter Grimes* is

er niets 'vrij' aan deze dialogen. In plaats daarvan schrijft Britten strikte en complexe ritmes die lijken op de patronen van echte spraak. Vervolgens zet hij deze melodieën vaak zo neer dat ze op één toon worden gezongen, met zeer lichte orkestbegeleiding of helemaal geen begeleiding. Deze techniek maakt de gesprekken natuurlijker en alledaagser, waardoor de dialoog dicht bij het gesproken woord aanvoelt dan bij traditionele operazang. Hierdoor wordt de aandacht van de luisteraar gericht op de inhoud en betekenis van de woorden die op het podium worden gezongen, wat het realisme en de intensiteit van de uitwisselingen tussen de personages verhoogt. Dit is heel duidelijk te horen in de openingsregels van de Proloog. Hoewel de zinnen in een strikt ritme zijn geschreven en hij slechts op één toon zingt, is elke nuance van Hobsons toespraak in de muziek genoteerd.

De vier Sea Interludes

Na de proloog horen we de eerste van zes tussenspelen in de opera. Deze intermezzo's zijn kleurrijke en suggestieve stukken die door het orkest worden gespeeld. Ze zetten de sfeer van het dorp neer en zijn een voorbode van de gebeurtenissen die komen gaan. We horen twee tussenspelen in elke akte – één aan het begin en één in het midden tussen de scènes. Net als de tussenspelen in Alban Bergs *Wozzeck* en Sjostakovitsj' *Lady Macbeth* spelen deze orkestrale momenten een belangrijke rol in de opera – niet alleen om de tijd tussen de scènes op te vullen, maar ook als een manier om de muziek een commentaar op de actie te laten zijn.

Het eerste intermezzo heet 'Dawn' ('Dageraad') en begint met een hoge melodie gespeeld door de violen en fluit. Terwijl deze melodie zich ontwikkelt, horen we hoe het dorp geleidelijk aan een nieuwe dag aan land begint. Later in dit bedrijf, direct nadat Peter zijn korte aria 'What harbour shelters peace' ('Welke haven beschermt de rust') heeft gezongen, gaat dat zachte zeegezicht over in het

wilde en donkere tweede tussenspel: 'Storm'. De dramatische verandering in sfeer illustreert niet alleen de storm die de gemeenschap teistert. Het geeft ons ook inzicht in Peters psychologische toestand nadat hij besluit de zee leeg te vissen, een rijke koopman te worden, met Ellen Orford te trouwen en er alles aan te doen om het ongelijk van de mensen in het dorp te bewijzen.

Deze intermezzo's behoren tot de meest indrukwekkende muziek in *Peter Grimes*. Zo indrukwekkend zelfs, dat Britten er na de première van de opera vier bewerkte en er een op zichzelf staande orkestsuite van maakte met de naam 'Four Sea Interludes'. Dit orkestwerk wordt regelmatig uitgevoerd op concertpodia over de hele wereld.

Groepsscènes en het koor

Na de tussenspelen aan het begin van elk bedrijf zien we diverse scènes tussen verschillende personages: gesprekken, ruzies, argumenten. Brittens genuanceerde en realistische schrijfwijze voor grote groepen mensen en het koor is een ander hoogtepunt van de muziek in *Peter Grimes*. In deze scènes gaan de verschillende personages op een realistische manier met elkaar om. Ze gebruiken directe taal, ze interrumperen en praten over elkaar heen, en de dialoog ontvouwt zich op een manier die spontaan aanvoelt. Brittens vaardige muzikale handschrift vangt dit realisme door alledaagse spraakpatronen binnen vaste muzikale structuren te plaatsen. Hierdoor voelen de scènes met de menigte levendig en dynamisch aan, waar bij het koor een cruciale rol speelt in het weerspiegelen van de collectieve mentaliteit en sociale spanningen van de stad, terwijl het toch de muzikaliteit behoudt die de opera voortstuwt.

'Old Joe has gone fishing'

Het lied 'Old Joe has gone fishing' ('Ouwe Joe ging eens vissen') is een uitstekend voorbeeld in de opera dat illustreert hoe Britten de menigte op een muzikale manier opzet tegen Peter Grimes. Terwijl de inwoners van het dorp schuilen voor de storm

Kinderfiguranten tijdens de repetitie

Foto: Bart Grietens

in Auntie's pub, begint Ned Keene dit quasi-volksliedje te zingen om te proberen de oplopende spanning te verminderen. 'Old Joe has gone fishing' is gecomponeerd als een canon – elke persoon zingt precies dezelfde melodie, maar zet op verschillende momenten in. Zelfs als verschillende delen van dezelfde melodie op hetzelfde moment te horen zijn, passen ze toch op een harmonieuze manier bij elkaar. Wanneer Peter Grimes probeert mee te doen, passen de verschillende delen plotseling niet meer bij elkaar. We horen dan een soort muzikaal steekspel waarin de menigte zich tegen Peter Grimes keert om de canon weer op de rails te krijgen, hem uiteindelijk overweldigt en het nummer triomfantelijk beëindigt. Dit moment benadrukt Peters onvermogen om in de menigte te passen – muzikaal en sociaal. Britten gebruikt de dissonantie die ontstaat door Peters mislukte poging om zich aan te sluiten bij het lied als een krachtig symbool van zijn isolement en laat zien dat Grimes zelfs in zoiets simpels als een kroeglied niet synchroon loopt met de wereld om hem heen.

De waanzinsscène

Terwijl deze groepsscènes zich ontwikkelen in de opera, bouwt zich een immense spanning op rond Peter Grimes. Op belangrijke momenten in de opera krijgen we een inkijkje in Grimes' mentale toestand, in de vorm van monologen. In deze onthullende momenten zien we hoe de situatie Grimes beïnvloedt, we zien zijn wanhoop en daaropvolgende waanzin die uiteindelijk leidt tot zelfmoord. De laatste monoloog van Peter Grimes – de 'Mad Scene' in het derde bedrijf – is het dramatische en narratieve hoogtepunt. Hier zien we Peter, vermoeid en verward, terwijl hij in bijna volledige stilte fragmenten zingt van melodieën en teksten die eerder in de opera voorbij zijn gekomen. Vanuit de coulissen zingt het koor spookachtige akkoorden die zijn naam roepen – steeds luider en dichterbij totdat Peter Grimes instort en zijn eigen naam terug schreeuwt.

Tekst: David Wolfswinkel

De Zondebok

De filosoof René Girard schreef het boek *De Zondebok* (1982) waarin hij dit fenomeen in verschillende samenlevingen en culturen onderzoekt. Het ‘zondebokmechanisme’ beschrijft hij als iets fundamenteels voor het begrijpen van menselijke samenlevingen en religieuze praktijken. Hij betoogt dat gemeenschappen in tijden van crisis vaak een zondebok aanwijzen – een individu of groep die de schuld krijgt van de problemen die door de gemeenschap ondervonden worden, die vervolgens wordt verstoten of geofferd. Zo kunnen sociale spanningen verminderd worden en kan de gemeenschap zich verenigen.

“Liever dan zichzelf de schuld te geven, neigen de mensen ertoe de schuld te geven aan ofwel de maatschappij als geheel, wat hen tot niets verplicht, ofwel aan andere mensen die hun om voor de hand liggende redenen in het bijzonder schadelijk lijken.”

Het zondebokmechanisme is onlosmakelijk verbonden met groepsdynamiek. In tijden van sociale onrust en gespannen relaties tussen mensen, lijkt het aanwijzen van een zondebok een oplossing te bieden. Een gemeenschap beschermt zich tegen onderlinge conflicten door de oorzaak van alle problemen toe te schrijven aan één persoon of een minderheid die buiten de groep wordt gezocht, of gezet. Op deze manier worden

onderlinge banden verstevigd en wordt de eenheid binnen de groep gewaarborgd. Het vervolgingsproces dat hieruit voortkomt, doet dienst als uitlaatklep voor collectieve angsten en frustraties. De slachtoffers zijn vaak individuen of minderheden die niet volledig geïntegreerd zijn in de samenleving, buitenstaanders, waardoor ze gemakkelijk tot doelwit worden gemaakt.

“Het komt voor dat de slachtoffers van een massa geheel willekeurig zijn; het komt ook voor dat ze dat niet zijn. Het komt zelfs voor, dat de misdaden waarvan men hen beschuldigt echt zijn, maar zelfs in dat geval spelen ze niet de hoofdrol bij de keuze van de vervolgers. Veeleer is het de omstandigheid dat de slachtoffers behoren tot bepaalde categorieën die in bijzondere mate aan vervolging bloot staan.”

Het concept ‘zondebok’ omvat meerdere aspecten: de onschuld van de slachtoffers, de focus die een bepaalde gemeenschap op hen legt en het doelgerichte karakter waarmee die gemeenschap vervolgens te werk gaat. De zondebok fungeert als het ware als een bliksemafleider voor collectieve woede en angst, waarbij het geweld zich richt op één specifiek doel. Als een van de oorzaken voor dit zondebokmechanisme, noemt Girard ‘indifferentiatie’, onverschilligheid. Hij doet

Regisseur Barbora Horáková Joly en Sam Carl als Hobson

hiermee op een systeem waarin alle elementen aan elkaar gelijkgesteld worden, zodat er geen onderscheid meer te maken is tussen verschillende onderdelen. In zijn beschrijving leidt dit fenomeen tot chaos omdat de vaste structuur van het systeem omver wordt geworpen of zelfs volledig verdwijnt. Door een gebrek aan hiërarchie, aan verschil, ontstaat verwarring en wanorde. In tijden van onverschilligheid komt het sluimerende geweld binnen een groep aan de oppervlakte. De zondebok lijkt een reeds aanwezige onderhuidse spanning in de samenleving te activeren. Door het geweld te concentreren op één individu, wordt voorkomen dat het zich verspreidt binnen de gemeenschap zelf. Deze dynamiek creëert de

illusie dat de oorzaken van de crisis niet langer onderzocht hoeven te worden. Met een aangewezen ‘schuldige’ hoeft de gemeenschap niet meer over oplossingen na te denken of de oorzaken bij zichzelf te zoeken. In periodes van crisis en onverschilligheid verlangt de groep naar onderscheid, wat vorm krijgt in de figuur van de zondebok. Het gemeenschappelijke geloof in een ‘andere’ oorzaak, wordt belichaamd in een echte ‘ander.’ De zondebok verstevigt de groepscohesie: “Wij horen allen bij dezelfde kliek, wij vormen één en dezelfde groep, omdat we er dezelfde zondebok op na houden.”

Tekst: Niels Nuijten

Artistiek team

Lorenzo Viotti

Muzikale leiding

Lorenzo Viotti is sinds september 2021 chef-dirigent van De Nationale Opera en het Nederlands Philharmonisch Orkest. De jonge Frans-Zwitserse dirigent is een van de rijzende sterren in de wereld van opera en het symfonische repertoire. In 2017 werd hij uitgeroepen tot 'beste nieuwkomer' tijdens de International Opera Awards. Bij De Nationale Opera dirigeerde hij eerder de double bill *Cavalleria rusticana / Pagliacci*, *Der Zwerg*, *Missa in tempore belli*, *Tosca*, *Turandot*, *Der Rosenkavalier*, *Lohengrin* en *Il trittico*.

Barbora Horáková Joly

Regie

Regisseur Barbora Horáková Joly studeerde zang aan de conservatoria van Basel en Genève en regie aan de Bayerische Theaterakademie in München. In korte tijd is ze uitgegroeid tot een van de interessantste operaregisseurs van haar generatie, met producties bij onder meer de Wiener Staatsoper, Staatsoper Berlin, Semperoper Dresden, het Nationaal Theater in Praag en Opera Ballet Vlaanderen. In 2021 maakte ze haar DNO-debuut met Joseph Haydn's *Missa in tempore belli*.

Eva-Maria van Acker

Decor en Kostuums

Eva-Maria van Acker is geboren in Gent waar ze beeldende kunsten studeerde van 2004-2007. In het theater en de opera begon ze als regie-assistent van Calixto Bieito, Michael Thalheimer en Mariame Clément. Als decor- en kostuum-

ontwerper werkte ze herhaaldelijk samen met Robert Schuster aan het Schauspielhaus Frankfurt en Deutsches Nationaltheater Weimar. Sinds 2017 werkt ze samen met Barbora Horáková Joly onder meer voor Den Norske Opera in Oslo, Opera de Lyon, Theater Basel, Theater an der Wien, Semperoper Dresden en Staatsoper unter den Linden. DNO-debuut

Tabea Rothfuchs

Video

De in Basel gevestigde beeldend kunstenaar Tabea Rothfuchs creëert al meer dan twaalf jaar media scenografieën en video-installaties voor opera, dans en performance. Haar samenwerkingen omvatten projecten met onder meer Internationaal Theater Amsterdam, Theater an der Wien, Theater Basel, Konzerthaus en Philharmonie Berlin, Oper Frankfurt, evenals internationale theater- en muziekfestivals zoals het Copenhagen Opera Festival en Menuhin Music Festival Gstaad. Rothfuchs werkt samen met regisseurs als Barbora Horáková Joly, Patricia Kopatchinskaja en Lydia Steier. DNO-debuut

Sascha Zauner

Licht

Sascha Zauner voltooide zijn technische opleiding aan het Staatstheater Kassel. Daarna werkte hij als Eerste Belichter en lichtontwerper bij de Staatsoper van Hannover in samenwerking met choreografen Jörg Mannes, Felix Landerer en Marco Goecke en regisseurs Bernd Mottl, Frank Hilbrich en Ersan Montag. Sinds 2021 werkt Zauner als freelance

lichtontwerper in heel Europa en hij creëerde onlangs het licht voor Barbora Horáková Joly's *Il Giustino* in de Staatsoper Unter den Linden Berlin (2022) en voor *Belshazzar* in het Theater an der Wien (2023). DNO-debuut

Niels Nuijten

Dramaturgie

Niels Nuijten studeerde Dramaturgie aan de Universiteit van Amsterdam. Sindsdien werkte hij samen met verschillende regisseurs, waaronder Lisenka Heijboer Castañón (*Vrouwenstemmen*, *Faust [working title]*), Michel van der Aa (*Eight*, *Upload*), Barbora Horáková Joly (*Missa in tempore belli*), Christof Loy (*Così fan tutte*, *Eine Winterreise* en *Lohengrin*). Hij was verbonden aan verschillende theaters, meest recentelijk aan Theater Basel. Sinds 2023 werkt hij bij De Nationale Opera als dramaturg en co-artistiek leider van het Opera Forward Festival.

Edward Ananian-Cooper

Instudering Koor

De Australische Edward Ananian-Cooper studeerde koor- en orkestdirectie aan de Sibelius Academie in Helsinki. Hij won in 2017 de tweede prijs in de Northern Choir Conducting Competition in Denemarken, en was vervolgens regelmatig te gast bij verschillende koren en ensembles. Vanaf 2018 was hij vaste gastdirigent bij het Deens Radio Koor en artistiek leider van het koor van de Opéra de Limoges. Sinds september 2022 is hij artistiek leider van het Koor van De Nationale Opera.

Zangers

Issachah Savage

Peter Grimes

Tenor Issachah Savage is met zijn indrukwekkende jongelijk-dramatische stem een van de rijzende sterren aan het opera firmament. Hij zong onder meer bij The Metropolitan Opera en de Salzburger Festspiele. Op zijn repertoire prijken Verdi-rollen als Radamès in *Aida* en de titelrol in *Otello* naast Wagner-rollen als Siegmund in *Die Walküre* en de titelrol in *Tannhäuser*. Nu voegt hij de veelzijdige titelrol in Brittens *Peter Grimes* aan dit rijtje toe. DNO-debuut

Johanni van Oostrum

Ellen Orford

De Zuid-Afrikaanse sopraan Johanni van Oostrum viert wereldwijd successen met haar vertolkingen van rollen van Strauss, Wagner, Mozart en Janáček. Ze werkte eerder samen met dirigenten als Sir Simon Rattle, Kent Nagano, Yannick Nézet-Séguin en François-Xavier Roth en regisseurs zoals Tobias Kratzer, Barrie Kosky en Vera Nemirova. Bij De Nationale Opera zong ze eerder de rol van Die Marschallin in *Der Rosenkavalier* (2011), Agathe in *Der Freischütz* (2022), en de titelrol in *Rusalka* (2023).

Leigh Melrose

Captain Balstrode

De Britse bariton Leigh Melrose wordt geroemd om zijn vertolkingen van hedendaagse opera en wordt gezien als specialist op het gebied van twintigste-eeuws operarepertoire. Hij zong onder meer

in huizen als Teatro Real Madrid, Wiener Staatsoper, Teatro alla Scala, Opernhaus Zürich en Komische Oper Berlin. Hij was bij De Nationale Opera al eerder te zien in Louis Andriessens *Theatre of the World* (2016), György Kurtágs *Fin de Partie* (2019) en Rudi Stephans *Die ersten Menschen* (2021).

Helena Rasker

Auntie

De Nederlandse alt Helena Rasker heeft een glanzende internationale carrière met een repertoire dat zich uitstrekt van barok tot hedendaagse muziek. Ze was onder meer te gast bij het Opernhaus Zürich, Théâtre des Champs-Élysées, Theater Basel, Staatsoper Berlin, English National Opera en de Salzburger Festspiele. Bij De Nationale Opera zong ze reeds vele rollen, waaronder Hedwige in *Guillaume Tell* (2013), Clover in *Animal Farm* (2023) en Zita in *Gianni Schicchi* (2024).

Thembinkosi Slungile Magagula

Niece 1

Sopraan Thembinkosi Slungile Magagula voltooide haar zangopleiding aan het conservatorium van Maastricht. Ze vertolkte onder meer de rol van Susanna in Mozarts *Le nozze di Figaro* onder leiding van Robert Lehmeier en Musetta in Puccini's *La bohème* bij de Nederlandse Reisopera. Ze maakte in 2022 haar debuut bij De Nationale Opera in *Blue*, en vertolkte de rol van een van de zes Mädchen in Ivo van Hoves regie van *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny* (2023).

Sophia Hunt

Niece 2

De Braziliaans-Amerikaanse sopraan Sophia Hunt komt uit New York en studeerde aan het Curtis Institute of Music in Philadelphia. Ze is onderdeel van De Nationale Opera Studio. In 2023 won ze de Gerda Lissner Foundation International Vocal Competition. In 2023 maakte Sophia haar debuut bij De Nationale Opera als Erste Dame in *Die Zauberflöte*. Vorig seizoen zong ze ook de rollen Suor Dolcina en Prima Conversa (*Suor Angelica*), en Nella (*Gianni Schicchi*) in *Il trittico*, onder leiding van Lorenzo Viotti.

Lucas van Lierop

Bob Boles

De Nederlands-Canadese tenor Lucas van Lierop maakte van 2018 tot 2020 deel uit van De Nationale Opera Studio in Amsterdam. Bij De Nationale Opera zong hij eerder onder meer Basilio in *Le nozze di Figaro* (2020), Man Ray in *Ritratto* (2021), Spoletta in *Tosca* (2022), Der Schneider in *Königskinder* (2022) en Monostatos in *Die Zauberflöte* (2023). Bij de Nederlandse Reisopera was hij ook al te zien in *Wonderful Town* (2019) en *Das Wunder der Heliane* (2023).

James Platt

Swallow

De Britse bas James Platt wordt geprezen om zijn expressiviteit in stem en spel. Hij was te zien in operahuizen zoals de Deutsche Oper, ROH Covent Garden en Teatro alla Scala, en op festivals zoals Festival d'Aix-en-Provence en Glyndebourne

Festival. Hij werkte eerder met dirigenten als Sir Mark Elder, Mark Minkowski, en Lars Vogt. Bij De Nationale Opera vertolkte hij de rol van Eerste Soldaat in *Salome* (2017) en van Kuno in *Der Freischütz* (2022).

Claire Barnett-Jones

Mrs. Sedley

De Britse mezzosopraan Claire Barnett-Jones is hard op weg om een van de meest gewilde stemmen op het opera- en concertpodium te worden. Onlangs werd ze genoemd in Operawire's *Top 10 Rising Stars* nadat ze de Dame Joan Sutherland prijs won in de BBC *Cardiff Singer of the World* (2021). Zij zong al onder meer bij de Bayreuther Festspiele, Oper Frankfurt en de Bayerische Staatsoper, en maakte vorig seizoen haar debuut bij De Nationale Opera in *The Shell Trial* (2024).

Marcel Reijans

Rev. Horace Adams

De Nederlandse tenor Marcel Reijans treedt op in grote operahuizen in Europa en de Verenigde Staten. Hij beheerst een divers en uitgebreid repertoire. Hij zong vele rollen bij De Nationale Opera waaronder recent Narraboth in *Salome* (2017, 2022), L'imperatore Altoum in *Turandot* (2022) en Valzacchi in *Der Rosenkavalier* (2023). Naast zijn carrière als zanger is hij coördinator van de afdeling Klassiek Zang aan het Codarts Conservatorium van Rotterdam.

Will Liverman

Ned Keene

Door de Washington Post werd Will Liverman “een stem voor dit historische moment” genoemd. Bij The Metropolitan Opera in New York vertolkte hij onder meer de rollen van Horemhab in *Akhnaten*, Papageno in *Die Zauberflöte*, Charles in Terence Blanchards bekroonde *Fire Shut Up in My Bones*, en de titelrol in Anthony Davis’ *X: The Life and Times of Malcolm X*. Hij maakte in 2022 zijn huisdebuut bij De Nationale Opera als The Reverend in *Blue*.

Sam Carl

Hobson

Bas-bariton Sam Carl maakte van 2019 tot 2021 onderdeel uit van De Nationale Opera Studio en zong sindsdien rollen als Colline in *La bohème* (Staatstheater Darmstadt) Nick Shadow in *The Rake’s Progress* en Leporello in *Don Giovanni* (Glyndebourne Festival), en de titelrol in Massenet’s *Don Quichotte* (Bregenzer Festspiele). Bij De Nationale Opera keerde hij eerder terug als Der Holzacker in *Königskinder* (2022), in Pedro Beriso en Mart van Berckels *Ändere die Welt!* (2023), als Talpa in *Il Tabarro* (2023), en Betto di Signa in *Gianni Schicchi* (2023).

Sander Heutinck

A Fisherman

Na een studie solozang aan het Utrechts conservatorium, maakte Sander Heutinck deel uit van de operaklas van het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Heutinck kwam in eerste instantie bij

het Koor van De Nationale Opera als freelancer, maar is sinds 2002 een van de vaste baritons. Bij DNO heeft hij solo’s vertolkt in onder meer *Der Rosenkavalier*, *Idomeneo*, *Alcina* en *The Rake’s Progress*. In 2024 zong Heutinck de rol van Un familiare di Nottingham in *Roberto Devereux*.

Ruth Willemse

A Fischerwoman

De Nederlandse sopraan Ruth Willemse debuteerde in 2015 bij De Nationale Opera als Maddalena in *Reimsreisje* (een kindervoorstelling naar *Il Viaggio a Reims*). In 2016 was haar debuut in de NTR Matinee als Madre di Cio-Cio-San in *Madama Butterfly* van Puccini. Bij de Nederlandse Reisopera zong Willemse diverse rollen zoals Kate Pinkerton in *Madama Butterfly*, Berta in Rossini’s *Il Barbiere di Siviglia* en Old Lady in een pocketversie van Bernsteins *Candide*.

Jeroen de Vaal

A Lawyer

Jeroen de Vaal studeerde aan het Utrechts conservatorium bij Eugénie Ditewig. Sinds 2015 is De Vaal als eerste tenor parttime verbonden aan het Koor van De Nationale Opera. Hij is een veelgevraagd concertzanger die regelmatig te horen is in J.S. Bachs *Passionen*, de *Hohe Messe* en het *Weihnachtsoratorium*. Ook staan oratoriumwerken van Haydn, Mozart, Gounod, Rossini, Puccini en vele anderen op zijn repertoirelijst. Op het gebied van kamermuziek is hij vaak te gast bij het ensemble Frommermann.

Sara Pegoraro

Soprano

Na haar afstuderen won de Italiaanse sopraan Sara Pegoraro verschillende internationale zangwedstrijden in Italië zoals ‘Voci Nuove per la Lirica’ (Pavia) en ‘Città di Piove di Sacco’. Als solist maakte ze haar debuut in Venetië op Festival La Biennale als Don Ettore in *La Canterina* van Joseph Haydn. Haar operarepertoire omvat onder meer rollen als Marcellina (*Le Nozze di Figaro*), Donna Elvira (*Don Giovanni*), Die Zweite Dame (*Die Zauberflöte*), Aida, Tosca en Cio-Cio-San (*Madama Butterfly*).

Peter Arink

Burgess

Peter Arink studeerde aan het conservatorium van Enschede en vervolgde daarna zijn opleiding aan het Utrechts conservatorium. Sinds 2007 is Peter Arink verbonden aan het Koor van De Nationale Opera. Bij DNO is hij ook veelvuldig solistisch te horen, onder meer als Bello *La fanciulla del West*, Edelman in *De legende van de onzichtbare stad Kitesj*, Chirurgo in *La forza del destino* en Petrovitsj in *Jevgeni Onjegin*. Meest recent zong hij de rol van Unciere di corte in de seizoensopener *Rigoletto* (2024).

Hans Pieter Herman

Burgess

De Nederlandse bariton Hans Pieter Herman voltooide zijn operaopleiding met onderscheiding in Chicago. Hij werkte onder meer met Joan Sutherland, Galina Vishnevskaya, Benjamin Luxon en Ira

Siff. Naast het operapodium neemt in zijn professionele carrière de Liedkunst ook een prominente plaats in, en met het repertoire uit The American Songbook treedt hij regelmatig in New York op. Sinds 2022 is Hans Pieter in vaste dienst bij het Koor van De Nationale Opera.

Dimo Georgiev

Burgess

Dimo Georgiev, geboren in Bulgarije, is een typische spinto tenor. Op zijn repertoire staan rollen als Pinkerton in *Madama Butterfly*, Ismaele in *Nabucco*, Alfredo in *La traviata* en Macduff in *Macbeth*. Dimo Georgiev is te zien op podia in Bulgarije en daarbuiten. Als lid van Sofia Opera trad hij op als comprimario op podia in onder meer Japan, Zuid-Korea, Italië en Duitsland. Dimo is nu verbonden aan het Koor van De Nationale Opera.

Christiaan Peters

Burgess

De bas Christiaan Peters genoot zijn opleiding aan het conservatorium van Rotterdam. Tevens studeerde hij Muziekwetenschap aan de Universiteit van Utrecht. Hij maakt deel uit van het Koor van De Nationale Opera en vertolkte bij De Nationale Opera de rol van Torwächter in *Königskinder*, Lakai in *Der Rosenkavalier*, Brabantische Edle in *Lohengrin* en Un Commissionario in *La traviata*.

François Soons

Burgess

François Soons studeerde klassieke zang aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Al tijdens zijn masteropleiding aan De Nieuwe Opera Academie werd hij gevraagd om de titelrol te vertolken in de cd-opname van de opera *Il sogno di Scipione* van Mozart. Ook was hij onder meer prijswinnaar van de Montserrat Caballé Competitie in Andorra. Sinds 2008 is François lid van het Koor van De Nationale Opera.

Harry Teeuwen

Burgess

Harry debuteerde bij Opera Zuid in *L'étoile* en zong bij de Vlaamse opera in Antwerpen en Gent. Hij zong solo's in producties van de ZaterdagMatinee in Het Concertgebouw en in de uitvoering van *Faust* van het Vlaams Radio Orkest. Harry zong als solist in Japan en China. Bij De Nationale Opera zong Harry solo's in meer dan 25 opera's, waaronder *Dialogues des Carmélites*, *Tristan und Isolde*, *Lohengrin*, *Iphigénie en Tauride* en het Jubileumconcert van DNO.

Bruno Ansenk Lopez en regisseur Barbora Horáková Joly

Productieteam

Assistent-dirigent

Boudewijn Jansen

Junior assistent-dirigent

Alejandro Cantalapiedra

Assistent-regisseur

Maren Schäfer

Annemiek van Elst

Avondregie

Annemiek van Elst

Repetitoren

Jan-Paul Grijpink

Ernst Munneke

Taalcoach

Abigail Richards

Assistent-koordirigent

Ad Broeksteeg

Taalcoach Koor

Brian Fieldhouse

Voorstellingsleiding

Joost Schoenmakers

Pieter Heebink

Emma Eberlijn

Sanne van Loenen

Artistieke planning

Sonja Heyl

Orkestinspecteur

Pauline de Bruijn

Assistent decor & kostuums

Anna Kreinecker

Assistent video-ontwerper

Hannah Maywald

Kostuumsupervisor

Claire Nicolas

Eerste toneelmeester

Peter Brem

Eerste belichter

Peter van der Sluis

Eerste rekwisiteur

Niko Groot

Special Effects

Koen Flierman

Ruud Sloos

Eerste kleder

Jenny Henger

Eerste grimeur

Frauke Bockhorn

Geluidstechnicus

David te Marvelde

Videotechnicus

Sjoerd Dijkstra

Titelregie

Eveline Karssen

Bediening boventiteling

Maxim Paulissen

Hoofd muziekbibliotheek

Rudolf Weges

Productievoorbereider

Mark van Trigt

Productieleiding

Edgar Lamaker

Koor van De Nationale Opera

Sopranen

Aliya Akhmedeeva

Lisette Bolle

Jeanneke van Buul

Caroline Cartens

Nicole Fiselier

Melanie Greve

Maaïke Hupperetz

Simone van Lieshout

Tomoko Machuuchi

Sara Marques

Sara Pegoraro

Elizabeth Poz

Kiyoko Tachikawa

Imara Thomas

Claudia Wijers

Alten

Maaïke Bakker

Rut Codina Palacio

Johanna Dur

Maria Kowan

Yvonne Kok

Myra Kroese

Liza Lozica

Maaïke Molenaar

Emma Nelson

Sophia Patsi

Marieke Reuten

Leonie van Rheden

Irina Scheelbeek-Bedicova

Klarijn Verkaart

Ruth Willemse

Tenoren

Wim-Jan van Deuveren

Pim van Drunen

Frank Engel

Ruud Fiselier

Cato Fordham

Dimo Georgiev

John van Halteren

Stefan Kennedy

Roy Mahendratha

Tigran Matinyan

Richard Prada

Mitch Raemaekers

François Soons

Jeroen de Vaal

Rudi de Vries

Bassen

Peter Arink

Jorne van Bergeijk

Nicolas Clemens

Emmanuel Franco

Jeroen van Glabbeek

Julian Hartman

Hans Pieter Herman

Sander Heutinck

Richard Meijer

Tobias Odenwald

Christiaan Peters

Hans Pootjes

Jaap Sletterink

Rene Steur

Harry Teeuwen

Gulian van Nierop

Figuratie/ dansers

Earl Daniël

Maarten van Grootel

Niels Gordijn

Renato Bertolino

Rowin Prins

Renzo Popolizio

Begeleider kinderen

Pia Pleijsier

Cécile van de Sant

Manon Wittebol

Samenwerking met

Nieuw Vocaal Amsterdam

Bij Nieuw Vocaal Amsterdam (NVA) zingen 400 kinderen en jongeren van 4 tot 21 jaar in 30 koren verspreid over heel Amsterdam. Er zijn koren voor elke leeftijd en elk niveau, met een doorlopende leerlijn. Veel alumni zijn inmiddels professionals in de muziekwereld. Sinds 2016 is NVA de vaste kinderkoorpartner van Nationale Opera & Ballet en werd er meegewerkt aan meer dan 20 producties. Daarnaast treedt NVA regelmatig op met andere professionele orkesten, koren en dirigenten.

Nederlands Philharmonisch

Eerste viool

Vadim Tsibulevsky
Saskia Viersen
Juho Valtonen
Koen Stapert
Paul Reijn
Marina Malkin
Henrik Svahnström
Derk Lottman
Mascha van Sloten
Marijke van Kooten
Marieke Kusters
María Rodríguez
Estévez
Hike Graafland
Inês Costa Pais
Tessa Badenhoop
Irene Nas

Tweede viool

David Peralta Alegre
Marlene Dijkstra
Mintje van Lier
Jeanine van
Amsterdam
Marieke Boot
Anita Jongerman
Karina Korevaar
Daniel Leenders
Lilit Poghosyan
Grigoryants
Joanna Trzcionkowska
Wiesje Nuiver
Ana Nedobora Ivanova

Eva de Vries
Lotte Reeskamp

Altviool

Emi Ohi Resnick
Minna Svedberg
Feldtmann
Marjolein de Waart
Stephanie Steiner
Avi Malkin
Giles Francis
Odile Torenbeek
Fernando Pérez Calvo
Suzanne Dijkstra
Anna Meenderink
Merel van Schie
Anna Smith

Cello

Michael Müller
Douw Fonda
Atie Aarts
Rik Otto
Anjali Tanna
Thomas Zonderop
Nitzan Laster
Sebastian Koloski
Carin Nelson
Pascale Went

Contrabas

Gabriel Abad Varela
Mario Torres Valdivieso
Sorin Orcinschi

Lucho Arias Polanco
Peter Rikkers
Larissa Klipp
Julien Beijer
Dobril Popdimitrov

Fluit

Leon Berendse
Ellen Vergunst

Hobo

Toon Durville
Juan Pedro Martínez
García-Casarrubios

Klarinet

Rick Huls
Annemiek de Bruin

Fagot

Margreet Bongers
Dymphna van
Dooremaal
Jaap de Vries

Hoorn

Hanna Guirten
Stef Jongbloed
Miek Laforce
Fred Molenaar

Trompet

Ad Welleman
Jeroen Botma
Marc Speetjens

Trombone

Bram Peeters
Wilco Kamminga
Marijn Migchielsen

Tuba

David Kutz

Pauken

Theun van Nieuwburg

Slagwerk

Matthijs van Driel
Diego Jaén García

Slagwerk en bühne

Nando Russo

Harp

Sandrine Chatron

Celesta

Celia García-García

Orgel

Ernst Munneke

Nederlands Philharmonisch

Al ruim 30 jaar is het Nederlands Philharmonisch de primaire orkestpartner van De Nationale Opera. Het wordt gerekend tot een van de beste operaorkesten ter wereld. Het Concertgebouw in Amsterdam is het vaste hoofdpodium voor de concerten van het orkest. Naast de programma's met chef-dirigent Lorenzo Viotti wordt samengewerkt met zowel internationaal gerenommeerde gastdirigenten en -solisten als met vertegenwoordigers van een nieuwe generatie topmusici.

Op talloze podia brengt het orkest via muziek mensen samen en zorgt zo voor de mooiste muziekervaring voor zowel klassieke fijnproevers als nieuwe luisteraars. Met zijn gastvrije thuiszaal, de NedPhO-Koepel in de Amsterdamse Indische buurt, staat het orkest midden in de samenleving.

De Nationale Opera

De Nationale Opera staat bekend om haar diverse programmering van zowel klassieke als moderne opera's en het constante hoge niveau van haar voorstellingen. Met vernieuwende producties, speciaal voor De Nationale Opera gecomponeerde werken en een frisse blik op bekend repertoire wordt de kunstvorm levendig gehouden voor de toekomst. Sinds september 2018 is Sophie de Lint directeur van De Nationale Opera.

Het gezelschap werd opgericht in december 1964 en maakte een ontwikkeling door van repertoiregezelschap naar stagionegezelschap. Dat betekent dat De Nationale Opera geen vast ensemble heeft en dat er gemiddeld één opera per maand te zien is. Hiervoor worden gastsolisten en afzonderlijke artistieke teams aangetrokken. Geregeld komen coproducties tot stand met gerenommeerde internationale operagezelschappen.

Koor van De Nationale Opera

Het vaste Koor van De Nationale Opera bestaat uit 50 zangers en wordt regelmatig aangevuld met extra koorleden voor de grote producties. Het Koor van De Nationale Opera heeft al heel wat mijlpalen op zijn naam staan, waaronder *Saint François d'Assise*, *Lady Macbeth van Mtsensk*, *Boris Godoenov*, *La Juive*, *Les Troyens*, *Jevgeni Onjegin*, *Parsifal*, *De legende van de onzichtbare stad Kitesj*, *La forza del destino*, *Das Floß der Medusa*, *Oedipe*, *Tannhäuser*, *Nabucco* en *Carmen*, evenals concerten van *Der fliegende Holländer* in Rotterdam, Parijs en Dortmund en Poulencs *Gloria* in het Concertgebouw. Van 2014 tot het voorjaar van 2021 was Ching-Lien Wu artistiek leider van het Koor van De Nationale Opera. Sinds september 2022 is Edward Ananian-Cooper artistiek leider van het Koor.

Koor en solisten tijdens een repetitie

In a nutshell

Original costume design Peter Grimes

A successful premiere

Peter Grimes had its premiere in London in June 1945, in the final days of the Second World War. The opera marked the definitive breakthrough of Benjamin Britten, then aged 31, as a composer. The story is based on the poem *The Borough* (1810), in which the author George Crabbe in turn drew inspiration from his own life in the seaside town of Aldeburgh. It is no coincidence that Britten and his partner Peter Pears subsequently decided to settle there; both are buried there too. They started the Aldeburgh Festival, which is still held every year.

Benjamin Britten

Benjamin Britten (1913-1976) was a British composer, conductor and pianist. He is seen as one of the most important composers of the twentieth century and a key figure in the revival of English opera. Britten's music is both accessible and innovative in style, combining tradition with modernity. In addition to operas – notably *Peter Grimes* and *Billy Budd* – he wrote orchestral works, chamber music and vocal compositions. His life partner was the tenor Peter Pears, with whom he also enjoyed a fruitful and intense professional relationship. *Peter Grimes* too was a joint effort, with the title role written for and first performed by Pears.

Benjamin Britten and Peter Pears in 1970

Director Barbora Horáková Joly

Photo: Gerard Collett

Question of guilt

The opera starts with an inquest to determine whether Peter Grimes is guilty of the death of his apprentice. Although he is acquitted, the accusation continues to haunt him and propels him to his tragic fate. In director Barbora Horáková Joly's interpretation, the question of guilt is at the heart of the opera. It is about how wrongful accusations can still lead to punishment, and also about how our own sense of guilt can drive us insane. She directs tenor Issachah Savage in the challenging role of Peter Grimes. Lorenzo Viotti is in charge of the music for the opera.

The sea

The tough lives of the people living on the English coast is a major source of inspiration in Britten's oeuvre. This plays a major role in *Peter Grimes* too, not least in the various 'Sea Interludes' – lyrical instrumental passages delimiting the scenes. The music intersperses the calm swell of the sea with the turmoil of a storm. The Interludes are inextricably linked with the narrative arc of the opera; despite this, they are regularly performed on their own as concert pieces.

Tenor Issachah Savage

Photo: Jiyang Chen

Sophia Hunt en James Platt tijdens een repetitie

Foto: Bart Grietens

The story

Prologue

In a preliminary inquest, the fisherman Peter Grimes is interrogated about the death of his apprentice. Although the final decision is not to prosecute Grimes, he is also advised not to hire any more cabin boys. Grimes protests that he is unable to earn a living without such assistance. The teacher Ellen Orford promises to help him.

Act I

When Grimes returns from sea voyage, the villagers collectively turn their backs on him. Only Captain Balstrode and the pharmacist Ned Keene are prepared to help him. Despite the prohibition, Keene has arranged a new apprentice for Grimes. Ellen Orford goes with him to pick up the boy. Balstrode warns Grimes that there are problems and suggests he would be well advised to leave the village, but Grimes wants to stay and earn enough money to marry Ellen.

The villagers go to an inn for shelter from an oncoming storm. When Grimes enters to pick up the new apprentice, the place falls silent. He starts a monologue about the cosmos, which is dismissed as a rant. Ellen arrives with John, the new apprentice, and Grimes takes him with him.

Act II

During the church service, Ellen notices a bruise on John's neck. When Grimes arrives to pick up the boy to go fishing, Ellen protests. They get into

an argument and Grimes hits her. The villagers decide to make Grimes pay for his behaviour and set off towards his hut.

Grimes is in his hut, urging the boy to hurry up and prepare for the fishing trip. As the villagers approach, he sends the boy down the cliff to the boat. John falls and Grimes climbs after him. The villagers find the hut empty. Balstrode follows Grimes.

Act III

It is evening and there is a dance at the inn. Ellen and Balstrode discuss their concerns about John. Mrs Sedley overhears them and informs the mayor. A manhunt starts for Grimes.

Peter Grimes is roaming along the beach, plagued by fearful visions. Balstrode and Ellen find him. Balstrode advises Peter to sail out to sea and sink his boat.

A new day dawns and everyone returns to work. The news that a boat can be seen in the distance sinking is met with complete indifference. Life goes on, like the endless movement of the tides.

Word Vriend

De Nationale Opera dankt

Als Vriend van Nationale Opera & Ballet draagt u bij aan nieuwe voorstellingen en aan de ontwikkeling van jonge zangers en dansers. Daarom heeft u als Vriend altijd een streepje voor! Zo krijgt u voorrang bij de kaartverkoop, ontmoet u artiesten en makers, en wordt u uitgenodigd voor bijzondere activiteiten voor én achter de schermen. Ook ontvangt u drie keer per jaar een tijdschrift met achtergrondinformatie over onze artiesten en makers.

Steunen kan op de volgende manieren:

- Word Vriend voor € 75 per jaar
- Word Gouden Vriend voor € 250 per jaar* (en geniet van nog meer voordelen!)
- Word Patroon vanaf € 1.500 per jaar*
- Tussen 25 en 40 jaar? Word Young Patron
- Neem Nationale Opera & Ballet op in uw testament

* Door belastingvoordeel krijgt u tot meer dan de helft van uw gift terug van de belastingdienst.

Draag bij aan onze kunstvormen en beleef opera en ballet van nog dichterbij! Scan de QR-code voor meer informatie of neem contact met ons op via:

Marthe Seydel

steun@operaballet.nl

Stichting Nationale Opera & Ballet
Fondsrekeningnummer:
NL20 ABNA 0540179523, o.v.v.
'Donatie De Nationale Opera'

operaballet.nl/steun

Subsidiënten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

× Gemeente
× Amsterdam

Hoofdsponsor Nationale Opera & Ballet

HOUTHOFF

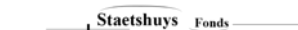
Partner Nationale Opera & Ballet

FONDS 21

Partners De Nationale Opera Studio

VandenEnde
FOUNDATION

PIETER HOUBOLT
FONDS

Particulieren Nationale Opera & Ballet Fonds

Vrienden en Patronen van De Nationale Opera, en Young Patrons van Nationale Opera & Ballet en alle donateurs die bijdroegen aan deze productie.

NO&B Business Lounge Leden

Houthoff, ING, Loyens & Loeff,
De Nederlandsche Bank, SPIE Nederland
B.V., Snippe Projecten B.V., Victoria, Bidfood,
Endymion Amsterdam, Höcker Advocaten,
IBS Capital Allies, Optimix Vermogensbeheer,
QA Consulting, Quality Services, Rodriguez B.V.

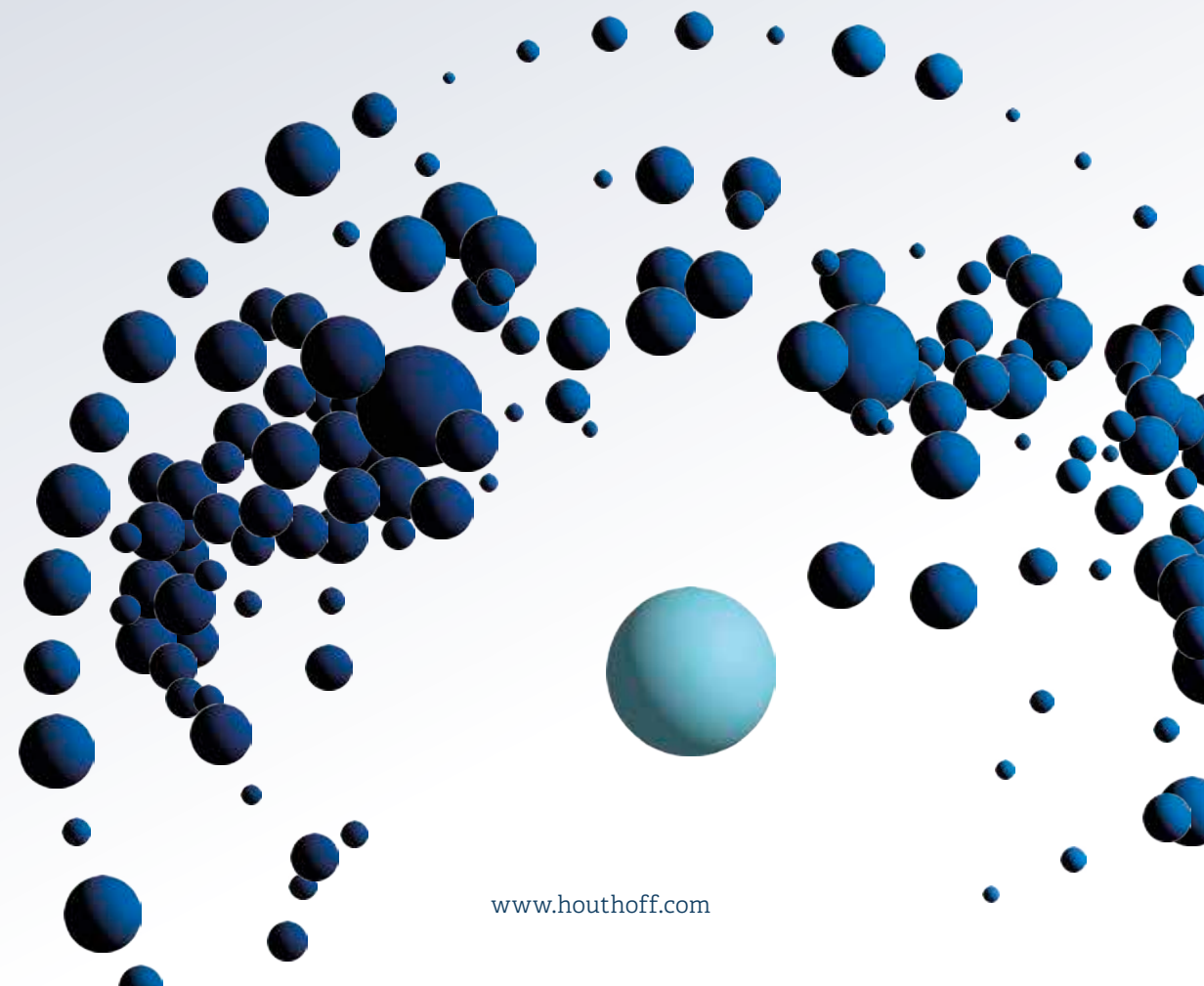
Partner

Matrix Fitness

HOUTHOFF

Making our clients and people successful

We are proud to be the main sponsor of Dutch National Opera & Ballet

www.houthoff.com

Colofon

Uitgever

Nationale Opera & Ballet

Directeur De Nationale Opera

Sophie de Lint

Algemeen directeur

Stijn Schoonderwoerd

Directeur Het Nationale Ballet

Ted Brandsen

Directeur Techniek en Productie

Bob Brandsen

Directeur Financiën

Miek de Ruijter

Raad van Toezicht

Louise Fresco – voorzitter, Jacobina Brinkman, Rochdi Darrazi, Bernard Focroulle, Maarten Gelderman, Sadik Harchaoui, Tjark Tjin-A-Tsoi, Monique Vogelzang

Samenstelling en redactie

Niels Nuijten, Jasmijn van Wijnen, David Wolfswinkel

Eindredactie

Luc Joosten

Grafisch ontwerp

Total Design

Opmaak

Mark Drillich

Productie

Saskia van Dongen

Druk

Tuijtel, Werkendam

Fotografie en beeld

Campagnebeeld: Hugo Thomassen

Repetitiefotografie: Bart Grietens

Teksten

In het kort

Niels Nuijten

Engelse vertaling: Claire Wilkinson

Het verhaal

Niels Nuijten

Engelse vertaling: Clare Wilkinson

Tijdslijn

Originele bijdrage uit programmaboek De Vlaamse Opera (mei 2010)

Bewerking: David Wolfswinkel

Over het ontstaan van *Peter Grimes*

Uit: Eric Crozier (red.), Benjamin Britten. Peter Grimes. Sadler's Wells Opera Books No. 3. (London, 1946)

Nederlandse vertaling: Frits Vliegenthart

Het compositieproces

Uit: Eric Walter White. Benjamin Britten: his life and operas. Faber and Faber (London, 1983)

Bewerking & Nederlandse vertaling: Niels Nuijten

Interview met Barbora Horáková Joly

Niels Nuijten & Barbora Horáková Joly

De muziek van *Peter Grimes*

Samengesteld door David Wolfswinkel

Uit: Richard Taruskin. Oxford History of Western

Music (Oxford University Press, 2005) & Stephen Walsh.

Opera Guide 24: Peter Grimes, Gloriana. (English National Opera, 1983)

Nederlandse vertaling: Niels Nuijten

De Zondebok

Samengesteld en herschreven door Niels Nuijten

Gebaseerd op: Ibi Vandenberg. René Girards Zondebok-theorie en sociaal ostracisme, toegepast op drie moderne romans. (Universiteit Gent, 2011)

Biografieën

David Wolfswinkel

Muziekrechten

Uitgegeven door © Boosey & Hawkes Ltd., geleverd door Albersen Verhuur B.V., 's Gravenhage

Rechthebbenden die menen aan deze uitgave aanspraken te kunnen ontlenen, wordt verzocht contact op te nemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

CIP-gegevens Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Peter Grimes, [samenstelling Niels Nuijten]. Amsterdam, De Nationale Opera.

ISBN/EAN: 9789050823531

Trefw.: Peter Grimes | Benjamin Britten | Montagu Slater |

Barbora Horáková Joly | Lorenzo Viotti

Operavision

Nationale Opera & Ballet werkt samen met OperaVision, een gratis streamingplatform voor opera, gesteund door het Creative Europe-programma van de EU. OperaVision is de plek om online het gevarieerde en diverse landschap van muziektheater te zien. Meer informatie: operavision.eu

